

EXPUNERE DE MOTIVE

La 22 septembrie 2003 a fost semnat la Bruxelles, Protocolul Adițional între Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii la Tratatul privind încurajarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la București la 28 mai 1992.

Prin semnarea acestui Protocol Adițional, s-a creat un cadru juridic adecvat prin care România are în vedere atât menținerea unor relații bilaterale susținute cu Statele Unite ale Americii cât și satisfacerea exigențelor Comisiei Europene în sensul alinierii la legislația comunitară și respectării angajamentului politic al Guvernului, asumat la încheierea capitolului 26 de negociere - Relații externe, de a asigura până la data aderării, compatibilitatea cu acquis-ul comunitar a acordurilor internaționale încheiate.

Prezentul Protocol Adițional amendează Tratatul între Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind încurajarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la București la 28 mai 1992, ratificat de Parlamentul României prin Legea nr.110/1992, publicat în Monitorul Oficial nr.293 din 20 noiembrie 1992 și intrat în vigoare la 15 ianuarie 1994.

Prevederile prezentului Protocol Adițional au în vedere atât respectarea angajamentelor asumate cât și aplicarea art.307 al Tratatului instituind Comunitatea Europeană, care prevede obligația statelor membre de a adopta măsurile necesare pentru eliminarea incompatibilităților între tratatele la care acestea sunt părți și dreptul comunitar.

Comisia Europeană a întreprins demersurile pentru inițierea unui proces de negociere care s-a desfășurat în format trilateral, Comisie - S.U.A - țări candidate și a urmărit eliminarea incompatibilităților cu legislația comunitară a tratatelor privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor încheiate de S.U.A cu opt dintre țările candidate la aderarea la Uniunea Europeană (România, Cehia, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Slovacia, Bulgaria).

Inițiativa comunitară a fost argumentată de faptul că tratatele respective conțineau dispoziții contrare dreptului comunitar referitoare în special la: tratamentul național, clauza națiunii celei mai favorizate, libera circulație a capitalurilor, interzicerea adoptării de criterii de performanță și drept urmare tratatele trebuiau fie denunțate la momentul aderării sau mai devreme, fie modificate în sensul alinierii la legislația Uniunii Europene prin identificarea unor soluții unanim acceptate de către participanții la negocieri. Poziția statelor candidate, inclusiv a României, a fost aceea de identificare a unei soluții "pachet" care să se aplice în mod orizontal tuturor statelor candidate implicate în procesul de negociere, în vederea asigurării unui regim juridic unitar.

Totodată, având în vedere decalajul temporal al proceselor de aderare pentru România și Bulgaria, s-a urmărit evitarea unor diferențe de regim juridic între acestea și statele care au aderat la 1 mai 2004.

Pe fond, partea română a urmărit asigurarea siguranței juridice a investițiilor americane, după data aderării, prin menținerea unui cadru legal stimulativ fără însă a încălca obligațiile ce-i revin ca viitor stat membru.

Amendarea Tratatului a constituit soluția optimă întrucât pe de o parte, denunțarea acestuia ar fi reprezentat un semnal politic și economic negativ iar pe de altă parte, menținerea lui în formă nemodificată ar fi atras după sine declanșarea procedurii de încălcare a dispozițiilor art.226 al Tratatului instituind Comunitatea Europeană, cu rezultatul anulării de către Curtea de Justiție a avantajelor acordate investitorilor americani.

Protocolul Adițional modifică Tratatul între Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind încurajarea și protejarea reciprocă a investițiilor, prin transpunerea cu exactitate a amendamentelor convenite în cadrul negocierilor cu scopul de a asigura armonizarea cu legislația comunitară.

Principalele prevederi cuprinse în Protocolul Adițional se referă la:

- posibilitatea României de a impune criteriile de performanță în sectorul agricol și sectorul audio - vizual;
- excepția referitoare la tratamentul națiunii celei mai favorizate privind acordarea de către oricare din părți a avantajelor ce decurg din apartenența la o zonă de liber schimb sau uniune vamală (de ex. Uniunea Europeană);
- consultarea părților în scopul soluționării oricărui diferend privind interpretarea sau aplicarea Tratatului;
- modificarea Anexei la Tratat în sensul de a evidenția dreptul fiecărei părți de a stabili sau menține excepții de la tratamentul național și tratamentul națiunii celei mai favorizate în noi sectoare sau domenii de activitate;
- protejarea investițiilor existente în aceste sectoare la momentul intrării în vigoare a amendamentului sau la data publicării în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene a propunerii Comisiei Europene de adoptare a măsurii relevante, oricare dată ar fi mai recentă precum și intervalul de timp pentru care se asigură această protejare;
- modalitatea de intrare în vigoare a Protocolului Adițional.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care îl supunem PARLAMENTULUI spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

ADRIAN NĂSTASE